

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Ejőzities beyben, vidékep: 2:50 K
1 óra 2 K 1 óra 2:50 K
1 évre 24 K 1 évre 30 K

Szerkesztő: E. Kádóhivatal, Szent István-ter: Telefon 208
Felölős szerkesztő: Hajós József.

I. Vili kiáltvány

Az uralkodók nagy-eseménynek, vagy kimagasló ünnep alkalmával hiáltványt szoktak kibocsátani alattvalóikhoz. Ezt az uralkodói gesztust cselekszi-kegelymes Weisfeld is, mint Budapest koronázatlan ura, mint I. Vili vázsonyról, felhasználva a hitorsosainak ujévi ünnepét. Csak természetes, hogy a kiáltvány a zsidók hetilapjának ünnepi vezércikke. Címe: *Eleg volt!* Ezzel az erélyes és megkapóan impozáns címmel be is végződik a kiáltvány érdemes tartalma, mert amit I. Vili a boldogult igazságügyi miniszter a cím után leír, azt mindet: apró zsidó tollaszok, kis samuk sokkal különben és sokszor megirták. De mert: "Még az orosz cár is azzal kezdte a háborút, hogy... proklamációt bocsátott ki... kedves zsidó alattvalóimhoz" — így kezdi cikkét Vázsonyi — hát I. Vili is azzal kezd az új évet, hogy kedves zsidóimhoz kiáltványoz, sőt ebben minket is megitisztel, amennyiben a *Fejérme gyei Naplót* legkegyelmesebben névszerint is kikijáltja, — igaz, hogy nem dicsőően.

A legfelsőbb kiáltvány mindenekelőtt eintőn a gyilkolóköd és tette serkentő antiszemizmus, mely főleg a püspöki városokban megjelölő hetilapokban nyilvánul, "Hogy mernek inni!" Kijált fel haragosan

adati a „Fejérme gyei Napló”-t említi: a levitézlett igazságminiszter (kire a nevezett lap kegyelme-letteljes nyelvköltéssel emlékezik.) Jaj lenne lapunknak, ha Vili ur most is még miniszter volna!

Aztán neki támad Prohászka püspöknek, mert a főrendiházi beszédeben különböztet a magyar nép és a zsidók között. „Hát mik vagyunk?” — kérdi I. Vili indulatosan. Külön nemzetiség, vagy külön faj? Bizonyos, hogy a Vili kegyelmes nincs tisztában a nemzetiség és a faj *különböző* fogalmakkal, mert ő „tót faj”-ról is ír, pedig a tót csak nemzetiség, a zsidó ellenben külön faj. Még pedig nagyon sajátos faj. Méltóságok csak elolvasson pl. a *Cél* folyóiratban *Knoskó* egyetemi tanárnak „Zsidó lélek — semmi lélek” c. értekezését, melyből megtudhatjuk, hogy a zsidók esetl a *semí nomádok* hasonlítot- ták, a mai sivatagban kóborló beáimokhoz, kiket a nyomor, a küzdés szivóssá, erélyessé, türel- mővé tesz ugyan, de kipszítja faj lélkükből a nemes gyengédséget, az irtalmat, önzetlen szer- veletet. Az önzővé vált beduin

a közjót nem értékeli, érte nem fátad; lehet nagyilekű és pa- zarló, de a jót csak fiktatva, ni- hivalkodásból cselekszi. lelkét a *számító önzés* jellegzi. Ezek az ősi tulajdonságok a mai zsidóságot is jellemzik. Ezekhez a sajátos faji jellegekhez járul még az is, hogy a zsidó a val- lása is elkülöníti a többi nem zetekőtől, de mi itt a vallást nem feszegetjük, sőt teljesen kikapcsoljuk, mert nem akar- nunk „felekezet ellen izgatni.”

Az ősi semí nomád korában szerzett mozgékony, számító önzés és ravaszság nevelte a zsidót rátermett kereskedővé, mert kifejlesztette benne a sikerimádást, a haszoniesést, a rebach hajhászokor az eszkö- zökben nem válogatást. Ezért e kufár zsidó szellem a legideali- sabb szellemi javakból is ar- nyat, anyagi hasznót, rebachot akar nyerni. *Knoskó* professzor igen találóan jellemzi a zsidó- kat azzal, hogy a zsidó ma is nomád és özö lélek, tettei ma is a zsidó léleknek sajátos önzés, rebach—hajhászó, társadalom- ellenes, sőt könnyen anarhikus iránya határozza meg és szociá- lis társadalmunk ellenszögévé teszi. Példá erre a mostani oroszországi felfordulásban a zsidók szerepe.

A honcolástani s fiziológiai jellegek is külön fajának ün- telik fel a zsidót, mikéni az a könyv, mely somatikus antropo- lógiát tárgyal, elismer és tanít. Hiába hangszóllyozza Vázsonyi: „A mi nyelvünk és kulturánk magyar.” — hiszen még az asszimilálódni akaró magyar zsidó családoknál is a *gondolat és érzésvilágban* — pedig ezek a kultura aipelemei, hordozói — kiverődik a zsidó jelleg.

Mért ráfogás és utszeli állítás, amit Vázsonyi így ír: az anti- szemiták „nyiltan bevallják, azért kell az antiszemizmus, hogy ne legyen antikerlikaliz- mus. Azért kell kiporolni a „kaf- tánt,” hogy ne legyen baja a „csuhárnak.” Mint a szög a zsák- ból, úgy bujik ki Viliből a vörös Jakob. — Remek *nepszá- vai* — stílus, méltó a vörös- szocialista kegyelme urhoz.

Vili azt is kikijáltja, hogy a zsidó „összetartás” az antize- miták meséje.” Példát is hoz fel: „1005-ban a magam háború- pasztaltam ki ezt az összetartást. Kapitalista „nagy zsidók” hihe- tetlen összegeket raktak össze ellenem, hogy a vánszáson el- buktsanak.” — „Azok, akiket az antiszemiták „zsidó fiúknak” szoktak nevezni, mérgezett és gyilkos támadásokkal rontottak

dekem, ugyanazok akik még nemrég Onokár püspök aulája elé tarszekerrel hurcolták a babért.”

A tény az, hogy Ottokár püspök sohasem szerződtette a „zsidó fiúkat” babérszállításra, az is tény, ha babért hurcoltak a fehérvári püspök aulája elé a zsidók, a babért nem engedték az aulába bevinni, hanem talán a zsidók parádezták a babérlom- bokkal a sátoros ünnepeken.

Vázsonyi ellen agítáló és író zsidókat szinten az önérdék, a rebach vezette, de ezek aránylag elenyésző kevesen voltak, a zsidóság zöme: büszkeségének te- kínti Vázsonyit, példa rá főleg az Egyenlőségben Vázsonyiról megjelent dicsőítő zengemények. Vagy nem ekladans bizonyítéka e a zsidók faji összetartásának, hogy a magyar kulturzsidók közül is legtöbbször pártfogolják a galiciát és palesztinai zsidókat. Így pl. az *Egyenlőség* ugyanezen legújabb számában áll: „A pesti hitközség 45000 koronát osztott szét helybeli szegény zsidócsa- ládok, galiciai és palesztinai me- nekültek között.” (Szeretnők meg- tudni: köztük volt-e az a „szeg- ény” galiciai menekült, kinek kaffájában minap 18 db. kopaszsított csirkét talált a finác.)

A pesti chevra kadjá a szegé- nyek ünnepi segítésére ebben az évben külön 20.000 koronát fordított.” Hát ez nem „összetar- tás”? Sőt maga Vázsonyi, a kul- turzsidók eszménykéne szintén

minden kiáltványában írja: „dur- vaság, egyre galiciai zsidókról beszélni, mintha ezek a szegény emberek, a háboru földöntúli, mind csalók és gazemberek vol- nának. Csak a zsidó lehet al- kalmatlan idegen? ... ha a mi- niszterelnök példáján fellelke süve, a csendőrök mindenki számára kötelezővé teszik a bet- rellőhozást és minden „szekál- las ember” gyanussá válik, ez már a zsidó vallásnak durva inzultálása.” Ime, I. Vili mily meghatóan összetart a galiciai zsidókkal!

Ugyancsak az összetartás bi- zonyítéka az is, hogy az *Egyen- lőség* legújabb számához csatolt „Feinivás” lapon propagált saj- tólapjuk egyik célja ez: „In- gyen példányok tömeges kül- dése szegénysorsu zsidó kato- náknak és olyan hiteleknek, kiknek anyagi viszonyai az elő- fizetést meg nem engedik.” Va- gyis az *Egyenlőség*et minden zsidónak eljuttatják.

Vili ur kifogásolja, hogy a kormány elfogadja az antisze- mita sajtó támogatását. „Ez a sajtó — írja O — a kormányt támogatja. Ugyanott, ahol a mi legyalázásunkat olvashatjuk,

Wekerle és társainak nagyságát zengik.” Hogy ez mennyire nem áll, azt épen a mi lapunk is igazolja; nem „támogattuk” Vázsonyit akkor sem, mikor még Wekerle „társa” volt a bársony- székben, — igaz, hogy lapunkat Vili ur külön cenzura alá hely- lezte.

Magától érthető, hogy V. neki ront Tisza Istvánnak is a par- lamentben multkor — mondott „antiszemitaellenes” beszédért, melyben a zsidók háborus bü- neit elismerte. — V. így kesereg: „Es néhány frázissal, platonikus szabadelvű nyilatkozattal nem kapunk elégtételt a silány gya- nusítások, az erkölcsi pogromok ellen. Es megsejgyenitő, ha e szabadelvű szólalom kíséreté- ben az árdragítás és menetszá- zadok témáját pengetik.”

Neveléses az, hogy még V. is a „felekezet” sérelmét panaszolja. A „felekezet” ellen semmi kifogásunk, legfeljebb az, hogy a maki őreg zsinagógából a zsidók ne csináljanak hágyma- raktrát.

Nagyszerű I. Vili kiáltványá- nak a vége, ahol t. i. így csat- tanik az ostor: „Es most már mi követeljük azoknak a bizo- nyos adatoknak közzétételét. Nyugodtak vagyunk, hogy a felmentettek közt kevesebb a zsidó, mint a népesség arány- száma szerint ... Hát csak ki azokkal a számokkal!”

Igen csak ki azokkal a szá- mokkal meliőbb. Nagyon kár, hogy az adataikat nem inkább azt kijáította ki, hogy hány zsidó hősi halott van, hány sebesült zsidó hős és hány — segédszolgálatos?? meg felmentett? hány zsidó hadimilliomos??

Hajós.

A cseledkérdés

a kiszabott havi fizetésből elő urí családok egyik legnagyobb problémája, mely okvetlen sür- gős megoldásra vár.

Uriasszonyok, magasállású tisztviselők hitvesei panaszo- lják, hogy manapság tühretet- len a cseledék követelőzése, folytonos ~~hagyományos~~ igénye. Egy fiatal cseledélyan ma a tel- jes ellátáson kívül 60 korona havi bért követel. A szakácsné kosztion kívül 100 koronát kap havonta és — elégedetlenke- dik.

Ugyan miből fizesse a fix fizetéses hivatalnok a mai ál- talános drágaságban a folyton steigerelő cseledét? Köztudo-

Az Oltáregyesület havi... szent miséje vasárnap reggel 7 órákor lesz a szeminárium-templomban.

Orvosf. Binder Hubert... csákvári kórházorvos a katonai szolgálat alól fölmentetve, működését csákváron és körzetében újabb megkezdi.

Szabadságon. Kelemen Béla főreáliskolai igazgató... mellett egy szanatórium-telep... maradt ott. Igazgatói teendőiben Goschi Péter dr. tanár helyettesíti.

Ertesítés. Az andocsi busások szent miséje folyó hó 9-én reggel 7 órákor lesz a székesegyházban.

Ma d. u. 5 órákor a felsővárosi plebánia templomból processió indul a Mária-völgyi szoborhoz, hol szentbeszéd és litánia lesz.

A kereskedő inasiskolába való beírások. Ertesítem a helybeli kereskedőket, hogy inasaitak folyó hó 9. és 11-én, mindig negyedtől 5-ig írjuk be.

Iparosok és kereskedők hadisége. A belügyminiszter által folyósított segítő összegből a segítő kuratórium ismét kiadott a Kereskedelmi Társulatnak egy összeget kiosztásra.

Jótekyon adomány. Rosztagni Flóri Karolin urhölgy boldogult nevelő anyja özv. Flóri Karolin emlékére...

A Kereskedelmi Társulat új ellenőre. A kereskedelmi társulat utolsó gyűlésén az elhunyt Schnetzer Nándor helyébe Pfán István ny. takarékpénztári igazgatót választotta meg ellenőrné.

Orvosi hír. Dr. Szöllősy Béla kórházi főorvos, belgyógyász és urológus orvosi rendelőjét megnyitotta Bognár u. 2. sz. alatt (Nádor u. sarok.) Rendel. d. u. 2-4 óráig.

Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság keres egy megbízható hadmentes rodaszolgát.

Közélmérésünk vampírjai. Dr. Zavaros Aladár fő. főkapitány következő árdragitákat telel el: Egyed János szárhégyi lakos tejet maximális áron felül árultotta, ezért 80 korona pénzbüntetést kapott.

Elifogott tolvaj katona. Köntés Ferenc Palotai utca 46. sz. alatti lakos ládájából 400 korona körüli készpénzt ismeretlen tettes elloplott. Fejlesztésére a rendőrség megindította a nyomozást és a tolvajt Székely Ferenc 36 éves, 65. gyalogezredbeli katona személyében elfogta.

Adományok. Rózsika 15 Kt adott az Ottokár hadiarvázára. Obermayer Imre pedig Szeghy Miklós elhunytával koszorúmegváltás címen 30 koronát adon ugyancsak erre a célra.

Olvassa el minden keresztény!

Most jelent meg második kiadásban a

Vallásosság és Műveltség

füzet-sorozat első 8 füzeté. A magyar keresztény értelmiségnek szánt könyvecskék ezek vallás-erkölcsi, társadalmi, művelődési és hitbuzgalmi tartalommal.

Kiadja a Pius-Kollégium Pécsen.

Egy-egy füzet ára 80 fillér.

Az iródművészetünk... megírta a második kiadást. Ez annak a jele, hogy rokonszenves hurokba csapott bele. A haboru ötödik évében valami lelki fáradtság szállta meg az embereket.

Ezek a füzetek annyira tudással, írásművészettel s a keresztényi magyar álláspont olyan kristályos, tiszta megállapításával

íródtak, hogy az olvasásuk csupa taufáság, csupa öröm. Sok ezer példányban kellene a közönség kerébe kerülőnek, hogy a valamennyiünk lelkében élő érzést határozott erős meggyőződésé formájak. Ezek a kis könyvek sok vasok köztél alkalmasabbak arra, hogy társadalmunkat kialakítsák és neveljék... Élet 1918. júl. 14. számában.

A sok léha, minden komolyságot nélkülöző termelés idején meglephet minket az a füzet-sorozat, mely a „Vallásosság és Műveltség” összefüggő cím alatt a siker jegyével korszakúva most indult útjára.

Alkotmány 1918. jun. 29. számában: A Töli kereszties hadjárata.

A „Vallásosság és Műveltség” füzetek felelik az élet legaktuálisabb kérdéseit. Egyenként két és fél iv terjedelemben jelennek meg, igen tiszta kiállításban. A gyönyörű címlapot gróf Somsich Beárá rajzolta. A nyolc első füzetnek második kiadása változatlan szöveggel hagyta el a sajtót, valamennyi Martinovich Sándor S. J. tollából, a következő sorrendben: 1. Modern vallásosság, 2. Egyház és Kátana, 3. Egyház és Demokrácia, 4. Kereszténység és Szocializmus, 5. Kereszténység és Feminizmus, 6. Uri morál, 7. Papi celibátus, 8. A szidőkérdés.

Tervebe vannak véve a következő témák: Gazdasági problémák. Szekularizáció. Nemzeti. Geniuszok. Egyke. Keresztényi sajtó. Gátlépor. Inkvizíciók kora. A család védeleme. Népoktatásunk. A falvak jelentősége. Falusi szabadtanítás. Pogány misszió. A mozi létketana. Szépirodalmunk. Nemi tölvágosítás. Ifjuságunk Egyetemeink. Középisoklaimk. Papi reformok etc.

A megjelölt füzetek egy taralomban mint irányban teljesben kielegítik a művelt olvasó közönség igényeit. Tomor tartalmuknak fogva kiválóan alkalmasak nagyobb és kisebb körök számára.

Megrendelési cím: Pius Kollégium, Pécs.

Székesfehérvárott kaphatók: a Horvath-Romai-tele Kossuth utcai papírkereskedésben.

Mozi.

Az Uránia igazgatója közli:

Putifárné. Az Uránia színház szombat és vasárnapi műsora ismét egy Nordisk különlegesség, melynek egy a tárgya, valamint a remek tengeri felvételek általános meglepetést fognak kelteni. A főszerepet Ebba Thomsen az Uránia közönsége által előnyösen ismert művésznő játssza. Hétfőn és kedden a „Négy ördög” című artista film kerül színre, grandiozus cikrussal produkciók egész sorozatával.

Az Apolló igazgatósága közli:

Tengerparti álom. Hétfőn és kedden, e hó 9 és 10 én mutatja be az Apolló színház Susanne Grandaisai a legbájosabb francia művésznővel, aki a „Tengerparti álom” c. drámában oly nagy tetszésben részesült, az „Éjjeli párba” című 4 felvonásos filmjátékot. A darab minden ízében lekötő a néző figyelmét, mellékképül „Nóra adóssága”, egy bájos életkép tölti ki a programot. Előadások 7 és 9 órákor.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter ur O nagyméltósága utasította a magyar királyi központi statisztikai hivatalt, hogy a hivatalnak az országgyűlés által jóváhagyott munkatervében foglalt s a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíj biztóságának törvényhozási előkészítését célzó statisztikai felvételt hajtsa végre.

E statisztikai adatok összegyűjtése végett felhívom a város területén levő összes az ipari és kereskedelmi törvény alá tartozó szövetkezetek, egyéb cégek, szövetkezeti társaságok, az ipartörvény 183. § a) pontjában említett östermelési foglalkozásokkal kapcsolatos mezőgazdasági, erdei termelés, állattenyésztés, halászat folyó vizekben, tavakban és csatornáknak, kert és szőlőművelés, selymészet és méhészet, s az ezekkel összefüggő mellék iparágak továbbá malmok, italmérések s végül az ugynevezett kereskedelmi alkalmazottak illetve ügyeltek vezetőit, hogy gyárjaikban és irodáikban alkalmazott tisztviselők, illetve alkalmazottjaik részére a magyar királyi központi statisztikai hivatal által szövegezett kérdőívek és csebez szolgáló utasítások átvételét végett a hivatalos órák alatt Városház I. em. 13. ajtó alatti hivatalban és ottani bájos rendőri biztossal az alábbi sorrendben jelenjenek meg.

- folyó hó 9. d. e. 8-12 ig Pvárós
" " 10-én Felsőváros,
" " 11-én Viziváros,
" " 12-én Tóváros,
" " 13. és 14-én d. e. 8-12 ig Belváros.

A fent felsorolt füzetek, válalatok, ipartelepek illetve kereskedelmi alkalmazottak és irodák vezetője által átvett kérdőívek a válük kiadott utasításokban előírtak szerint tisztviselők, illetve alkalmazottjaik által kitöltötték és a kitöltött kérdőíveket gondos felügyelgálat után összegyűjtve, akként adják postára, hogy azok legkésőbb folyó évi szeptember hó 20 ig a magyar királyi központi statisztikai hivatalhoz címezve beérkezzenek.

Székesfehérvár, 1918 szept. 7. Súly főkapitány.

A rekvirált fürdőkályhák pótlására a legjobb minőségű hegesztett fürdőhengereket igen jutányos árban szerel: Soós Sándor, vizvezetési vállalkozó, Nádor-u. Telefon 306

